EUROPOS PARLAMENTAS

2004 *2009*

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2007/0112(CNS)

19.2.2008

*

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/109/EB siekiant išplėsti jos taikymo sritį asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga
(COM(2007)0298 – C6-0196/2007 – 2007/0112(CNS))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Martine Roure

Vertimas pagal sutartį

Procedūrų sutartiniai ženklai

*	Konsultavimosi procedūra *balsavusių narių balsų dauguma*
**I	Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
**II	Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***	Pritarimo procedūra *visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus*
***I	Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma*
***II	Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai* *visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija*
***III	Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas) *balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui*

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu.*** Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

Vertimas pagal sutartį

TURINYS

Psl.

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....5

AIŠKINAMOJI DALIS.....10

Vertimas pagal sutartį

Vertimas pagal sutartį

LT

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, dėl iš dalies keičiančios Direktyvą 2003/109/EB siekiant išplėsti jos taikymo sritį asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga (COM(2007)0298 – C6-0196/2007 – 2007/0112(CNS))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2007)0298),

– atsižvelgdamas į EB sutarties 63 straipsnio 3 ir 4 dalis, pagal kurias Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C6-0196/2007),

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 51 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A6-0000/2008),

1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;

2. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;

3. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;

4. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl direktyvos – iš dalies keičiantis aktas
1 straipsnio 1 dalis
Direktyva (EB) Nr.°109/2003
2 straipsnio f punktas

Komisijos siūlomas tekstas	Parlamento pakeitimai
1 straipsnis	1 straipsnis
Direktyva 2003/109/EB iš dalies keičiama taip:	Direktyva 2003/109/EB iš dalies keičiama taip:
1. ***2 straipsnio f punktas pakeičiamas taip:***	1. ***2 straipsnis papildomas tokiu fa punktu:***

Vertimas pagal sutartį

„***f)*** „tarptautinė apsauga“: tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos 2004/83/EB 2 straipsnio a dalyje;“	„***fa)*** „tarptautinė apsauga“: tarptautinė apsauga, kaip apibrėžta Tarybos direktyvos 2004/83/EB 2 straipsnio a dalyje;“

Or. fr

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl direktyvos – iš dalies keičiantis aktas
1 straipsnio 3 dalis
Direktyva (EB) Nr.°109/2003
4 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Parlamento pakeitimai*
3. 4 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:	3. 4 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:
„Asmenų, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga, atžvilgiu laikotarpis tarp dienos, kurią pateiktas prašymas suteikti tarptautinę apsaugą, ir dienos, kurią Direktyvos 2004/83/EB 24 straipsnyje nurodytas leidimas gyventi yra suteiktas, yra įtraukiamas apskaičiuojant 1 dalyje nurodytą laikotarpį.“	„Asmenų, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga, atžvilgiu laikotarpis tarp dienos, kurią pateiktas ***pirmasis*** prašymas suteikti tarptautinę apsaugą, ***įskaitant ir tuos atvejus, kai šis pirmasis prašymas yra prašymas suteikti laikiną apsaugą, jeigu vėliau bus suteikta tarptautinė apsauga,*** ir dienos, kurią Direktyvos 2004/83/EB 24 straipsnyje nurodytas leidimas gyventi yra suteiktas, yra įtraukiamas apskaičiuojant 1 dalyje nurodytą laikotarpį.“

Or. fr

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl direktyvos – iš dalies keičiantis aktas
1 straipsnio 3a dalis
Direktyva (EB) Nr.°109/2003
5 straipsnio 1 dalies pirma a pastraipa

Vertimas pagal sutartį

Komisijos siūlomas tekstas	*Parlamento pakeitimai*
	3a. 5 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:
	„Asmenys, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga, neprivalo atitikti šių materialiųjų sąlygų, kadangi jų padėtis ypač pažeidžiama ir kadangi jie neturi pakankamai galimybių įsidarbinti daugelyje valstybių narių.“

Or. fr

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl direktyvos – iš dalies keičiantis aktas
1 straipsnio 3b dalis
Direktyva (EB) Nr.°109/2003
5 straipsnio 2 dalies pirma a pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas	*Parlamento pakeitimai*
	3b. 5 straipsnio 2 dalis papildoma šia pastraipa:
	„Nacionalinės integracijos sąlygos asmenims, kuriems teikiama tarptautinė apsauga, gali būti taikomos tik po individualaus tyrimo, atsižvelgiant į ypač pažeidžiamą jų padėtį, motyvuotu sprendimu ir atsižvelgiant į Direktyvos 2004/83/EB 33 straipsnį.“

Or. fr

Vertimas pagal sutartį

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos – iš dalies keičiantis aktas
1 straipsnio 6 dalis
Direktyva (EB) Nr.°109/2003
12 straipsnio 3a dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Parlamento pakeitimai*
6. 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:	6. 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:
a) Įtraukiama ši 3a dalis:	a) Įtraukiama ši 3a dalis:
„3a. Jei valstybė narė nusprendžia išsiųsti ilgalaikį gyventoją, kurio ilgalaikio gyventojo leidime gyventi EB yra 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta pastaba, valstybė narė ***konsultuojasi su pastaboje nurodyta valstybe nare***.	„3a. Jei valstybė narė nusprendžia išsiųsti ilgalaikį gyventoją, kurio ilgalaikio gyventojo leidime gyventi EB yra 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta pastaba, valstybė narė ***paprašo tarptautinę apsaugą suteikusią valstybę narę patvirtinti ilgalaikio gyventojo statusą.*** ***Tarptautinę apsaugą suteikusi valstybė narė privalo atsakyti paklausimą pateikusiai valstybei per maksimalų vieno mėnesio laikotarpį. Sprendimas išsiųsti iš šalies gali būti priimtas tik gavus tarptautinę apsaugą suteikusios valstybės narės atsakymą.***
Jei per tą laiką tarptautinė apsauga nebuvo panaikinta, ilgalaikis gyventojas išsiunčiamas į šią valstybę narę, kuri nedelsdama ir netaikydama jokių formalumų priima atgal ilgalaikį gyventoją ir jo šeimos narius.“	Jei per tą laiką tarptautinė apsauga nebuvo panaikinta, ***laikantis neatstūmimo principo,*** ilgalaikis gyventojas ***gali būti*** išsiunčiamas ***tik*** į šią valstybę narę, kuri nedelsdama ir netaikydama jokių formalumų priima atgal ilgalaikį gyventoją ir jo šeimos narius.“

Or. fr

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl direktyvos – iš dalies keičiantis aktas
1 straipsnio 8 dalis
Direktyva (EB) Nr.°109/2003
25 straipsnio pirma pastraipa

Vertimas pagal sutartį

Komisijos siūlomas tekstas	*Parlamento pakeitimai*
8. 25 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:	8. 25 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:
„Valstybės narės paskiria kontaktinius asmenis, kurie bus atsakingi už 12 straipsnio 3a dalyje, 19 straipsnio 2 dalyje, 22 straipsnio 2 dalyje ir 23 straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos priėmimą ir perdavimą.“	„Valstybės narės paskiria kontaktinius asmenis, kurie bus atsakingi už 12 straipsnio 3a dalyje, 19 straipsnio 2 dalyje, 22 straipsnio 2 dalyje ir 23 straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos priėmimą ir perdavimą.“
	Komisija sudaro kontaktinių asmenų sąrašą, jį reguliariai atnaujina ir perduoda valstybėms narėms.
	Or. fr

AIŠKINAMOJI DALIS

1. 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso

1999 m. spalio mėn. Tamperėje vykusiame aukščiausio lygio susitikime valstybės narės pabrėžė būtinybę užtikrinti teisingą elgesį su teisėtai Europos Sąjungoje gyvenančiais valstybių narių piliečiais. Konkrečiai, kiekvienas trečiosios šalies pilietis, ilgą laiką gyvenantis tam tikroje valstybėje narėje, turėtų turėti tam tikras vienodas teises, kiek įmanoma panašesnes į Europos Sąjungos piliečiams suteiktas teises.[1]

Papildant Tamprės susitikimo išvadas, 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyvos 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso, tikslas buvo suteikti šiems piliečiams vienodą statusą ir suartinti valstybių narių įstatymus, kad su šiais asmenimis būtų vienodai elgiamasi visoje ES teritorijoje, nepaisant to, kokioje valstybėje narėje jie gyvena[2].

Pagal šią direktyvą valstybės narės privalo ilgalaikio gyventojo statusą suteikti po penkerių metų teisėto ir nuolatinio gyvenimo jose.

Norėdamas gauti ilgalaikio gyventojo statusą, trečiosios šalies pilietis turi pateikti dokumentus, įrodančius, kad jis ir jo šeima (jeigu jis ją išlaiko) turi:

- nuolatinių ir pakankamų išteklių, kurių pakanka išsilaikyti neprašant socialinės pagalbos iš atitinkamos valstybės narės;

- sveikatos draudimą.

Valstybės narės gali pareikalauti, kad trečiųjų šalių piliečiai atitiktų papildomas integracijos sąlygas (pvz., pakankamai mokėtų nacionalinę kalbą). Viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo sumetimais jos gali atsisakyti suteikti ilgalaikio gyventojo statusą.

Gavęs ilgalaikio gyventojo statusą, suinteresuotasis asmuo turi teisę tokiomis pat sąlygomis kaip ir atitinkamos valstybės narės piliečiai gauti tam tikras paslaugas, ypač susijusias su

---

[1] Tamperлs susitikimo ipvadш 21 dalis.

[2] Direktyvoje vartojamos pios savokos:

- treиiosios palies pilietis – bet koks asmuo, neturintis nл vienos ip Europos bendrijos valstybiш nariш pilietybлs;

ilgalaikis gyventojas – bet koks treиiosios palies gyventojas, turintis pioje direktyvoje nustatyta ilgalaikio gyventojo statusa;

galimybe įsidarbinti, švietimu ir profesiniu mokymu, socialine apsauga, laisvu judėjimu atitinkamos valstybės narės teritorijoje ir t. t.

Ilgalaikis gyventojas gali pasinaudoti teise gyventi kitoje valstybėje narėje, negu ta, kuri jam suteikė šį statusą, ilgiau kaip tris mėnesius, laikydamasis tam tikrų pasiūlyme nustatytų sąlygų, pvz., vykdyti ekonominę veiklą, tęsti studijas ar profesinį mokymą.

Tačiau valstybės narės gali apriboti leidimų gyventi skaičių. Tuo pačiu metu, kalbant apie darbo rinkos politiką, jos gali teikti pirmenybę Sąjungos piliečiams.

Ilgalaikio gyventojo statusą turintis asmuo labiau apsaugotas nuo bet kokio sprendimo išsiųsti iš šalies. Toks sprendimas priimamas dėl asmens elgesio, keliančio realią ir pakankamai didelę grėsmę viešajai tvarkai arba visuomenės saugumui. Valstybės narės įsipareigoja prieš priimdamos sprendimą dėl ilgalaikio gyventojo išsiuntimo atsižvelgti į specifines aplinkybes (to asmens amžių, gyvenimo šalyje trukmę ir kt.).

2. Direktyvos taikymo srities išplėtimas asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga

Direktyva 2003/109/EB taikoma visiems trečiosios šalies piliečiams, teisėtai gyvenantiems tam tikros valstybės narės teritorijoje.

Tačiau priimant šią Tarybos direktyvą nebuvo numatyta jos taikyti pabėgėliams ir asmenims, kuriems suteikiama laikina arba papildoma apsauga. To priežastimi buvo jų padėties nepastovumas arba trumpa gyvenimo atitinkamoje šalyje trukmė.

Tačiau pagal 2001 m. Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos pabėgėliai turėtų teisę į ilgalaikio gyventojo statusą. Šią poziciją palaikė ir Europos Parlamentas.

Vis dėlto 2003 m. gegužės 8 d. bendrame pranešime Taryba ir Komisija, suvokdamos šią spragą, išreiškė pageidavimą, kad direktyva būtų išplėsta ir taikoma asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga.

Taigi šio pasiūlymo tikslas – įgyvendinti šį pareiškimą, įtraukiant į Tarybos direktyvos 2003/109/EB taikymo sritį asmenis, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga.

3. Pranešėjos pozicija

Pranešėja palaiko pasiūlymą išplėsti Direktyvos dėl ilgalaikių gyventojų statuso taikymo sritį, apimant asmenis, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga. Tačiau ji apgailestauja, kad Taryba nusprendė pasirinkti šį sprendimą, o ne sukurti atsakomybės už apsaugą perkėlimo Bendrijos mechanizmą.

Pagal šią direktyvą, susidarius tam tikroms sąlygoms, teisė apsigyventi antrojoje valstybėje narėje suteikiama tik ilgalaikiams gyventojams, o ne asmenims, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga. Nors kai kuriais atvejais dėl apsigyvenimo antrojoje valstybėje narėje atsakomybė už apsaugą tam tikru momentu gali būti perkeliama, šis klausimas nepatenka į minėtos direktyvos taikymo sritį. Todėl prašymai perkelti atsakomybę už apsaugą tebėra reglamentuojami 1951 m. Ženevos konvencijos ir, jei tinka, Europos Tarybos priimto Europos susitarimo dėl atsakomybės už pabėgėlius perkėlimo.

Bendrijos apsaugos perkėlimui yra būtinas valstybių narių abipusis sprendimų dėl prieglobsčio pripažinimas, ir jam reikia tokio valstybių narių prieglobsčio suteikimo procedūrų suderinamumo lygio. To šiuo metu nėra.

Dėl to pranešėja mano, kad Direktyvos 2003/109/EB taikymo srities išplėtimas yra priemonė, kuri gali būti taikoma laukiant naujo pasiūlymo, kuriame būtų numatytas abipusis pripažinimas ir atsakomybės perkėlimas tarptautinės apsaugos srityje. Tai padėtų atsižvelgti į ypatingą pabėgėlių padėtį ir, pripažinus jų statusą, suteikti jiems teisę judėti ir įsikurti ES.

Pranešėja remia Komisijos nuomonę, kad ši direktyva būtinai turi būti taikoma ir pabėgėliams, ir asmenims, kuriems suteikiama papildoma apsauga. Iš tiesų papildoma apsauga taikoma vis daugiau asmenų, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, todėl būtų nepriimtina tokiam dideliam asmenų skaičiui nesuteikti Direktyvoje 2003/109/EB numatytų teisių. Be to, Tamprės aukščiausio lygio susitikimo išvadose ir Žaliojoje knygoje dėl būsimos Bendrosios Europos prieglobsčio suteikimo sistemos numatoma sukurti bendrąją prieglobsčio sistemą bei įvesti visoje ES teritorijoje taikytiną vienodą statusą. Tai pagrįsta noru paversti Sąjungą bendra pabėgėlių apsaugos erdve. Pabėgėlių teisių ir asmenų, kuriems suteikiama papildoma apsauga, teisių atskyrimas nederėtų su šiais tikslais. Galų gale pagrindinis ilgalaikio gyventojo statuso įgijimo kriterijus yra gyvenimo tam tikros valstybės narės teritorijoje trukmė, o ne atitinkamo asmens statusas.

Pranešėja primygtinai prašo, kad nagrinėjimo procedūros laikotarpis būtų įtrauktas į penkerių metų laikotarpį iki prašymo suteikti ilgalaikio gyventojo statusą pateikimo. Iš tiesų asmuo, kuriam suteikiama tarptautinė apsauga, teisinį statusą įgyja kai tik pateikia pirmąjį prašymą. Statuso pripažinimas patvirtina šį ankstesnį teisėto gyvenimo atitinkamoje šalyje laikotarpį. Beje, nagrinėjimo procedūra atitinkamose šalyse gali trukti ilgai, o asmuo, kuriam suteikiama tarptautinė apsauga, integravimosi šalyje procesą pradeda vos prasidėjus šiai procedūrai. Pranešėja priduria, kad tam tikrais atvejais, prieš pateikdami tarptautinės apsaugos prašymą, daugelis žmonių pirmą kartą pateikia laikinos apsaugos prašymą. Taigi, kai tokia laikina apsauga virsta tarptautine apsauga, ji irgi turi būti įskaičiuota į procedūros laikotarpį.

Pranešėja pageidauja, kad turint omenyje pažeidžiamą asmenų, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga, padėtį, jiems suteikiant ilgalaikio gyventojo statusą nebūtų taikomos materialiosios (nuolatinių ir reguliarių išteklių bei sveikatos draudimo) sąlygos. Juo labiau nenuoseklu būtų jiems primesti minimalių išteklių sąlygą, kadangi 2003 m. sausio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/9/EB, nustatančios minimalias normas dėl prieglobsčio prašytojų priėmimo, 11 straipsnyje valstybėms narėms leidžiama riboti jų galimybes įsidarbinti iki

12 mėnesių laikotarpį nuo prašymo dėl prieglobsčio padavimo.

Pranešėja nori, kad nacionaliniai integracijos kriterijai, kuriuos gali taikyti valstybės narės, būtų tiksliau apibrėžti, siekiant atsižvelgti į asmenų, kuriems suteikiama tarptautinė apsauga, specifinę padėtį. Dėl ypatingo pabėgėlių statuso jiems negali būti lygiai taip pat taikomi kalbos mokėjimo ar kultūriniai kriterijai. Be to, šie kriterijai turi atitikti Direktyvoje 2004/83/EB numatytus integracijos kriterijus.

Kadangi nėra atsakomybės už tarptautinę apsaugą perkėlimo antrajai valstybei narei, labai svarbu įsitikinti, kad antroji valstybė narė laikysis neatstūmimo principo. Šis punktas dar svarbesnis tais atvejais, kai asmeniui, kuriam taikoma tarptautinė apsauga, penkerius metus pragyvenus antrojoje valstybėje narėje, ilgalaikio gyventojo statusą suteikia ši valstybė.

Komisija siūlo Direktyvos 8 straipsnyje numatyti, kad šią informaciją reikėtų nurodyti ilgalaikiame leidime gyventi, išduotame pirmosios valstybės narės. Tačiau, pasak jos, sprendimas išsiųsti iš šalies gali būti priimtas paprasčiausiai pasikonsultavus su tarptautinę apsaugą suteikusia valstybe nare. Siekiant užtikrinti neatstūmimo principo laikymąsi, reikia sustiprinti šį mechanizmą. Dėl to pranešėja siūlo, kad siekiant užtikrinti, kad nė vienas asmuo nebus išsiųstas į šalį, kurioje jam gresia pavojus, antrosios valstybės narės valdžios institucijos privalėtų palaukti raštiško atsakymo iš pirmosios valstybės. Jeigu ši valstybė narė patvirtina, kad atitinkamam asmeniui vis dar teikiama tarptautinė apsauga, antroji valstybė narė jį galės išsiųsti tik į valstybę narę, pradžioje suteikusią jam šią apsaugą.